

04 mrt 2014 -19:00

Geweld tegen vrouwen: een alomtegenwoordig Europees fenomeen waaraan ook België niet ontsnapt

Brussel, 4 maart 2014 - Het Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten (FRA) publiceert 's werelds grootste enquête naar geweld tegen vrouwen. De resultaten tonen de omvang van het geweld waarvan vrouwen thuis, op het werk, op straat en online het slachtoffer zijn. Het verslag toont niet alleen de wijdverspreide omvang van geweld tegen volwassen vrouwen aan, maar bevat ook bijzonderheden over voorvallen van lichamelijk en seksueel geweld die vrouwen in hun jeugd hebben meegemaakt. Op Belgisch niveau sluiten de cijfers aan bij de vaststellingen die al meerdere jaren onder de aandacht worden gebracht door het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen. Bovendien zijn er ook nieuwe alarmerende vaststellingen.

Context

Het FRA bevroeg meer dan 42 000 vrouwen van 18 tot 74 jaar uit de volledige Europese Unie (1500 per lidstaat) over hun ervaringen met lichamelijk, seksueel en psychologisch geweld, met inbegrip van huiselijk geweld. Er werden ook andere onderwerpen behandeld, zoals stalking, seksuele intimidatie, geweld tijdens de jeugd en de rol van de nieuwe technologieën in het geweld.

In 2010 voerde het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen het onderzoek "De ervaringen van vrouwen en mannen met psychologisch, fysiek en seksueel geweld" (ook "Dark Number" genoemd). De doelstelling van deze enquête bij 2000 personen was om een beter inzicht te krijgen in het voorkomen, de vormen en de ernst van door vrouwen en mannen ervaren psychologisch, fysiek en seksueel geweld op grond van hun geslacht.

Natuurlijk kunnen de resultaten niet rechtstreeks vergeleken worden, want er zijn verschillen in de werkmethode, maar er kunnen wel gelijkaardige tendensen worden opgemerkt, legt Michel Pasteel, Directeur van het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen, uit. "Het rapport van het FRA bevestigt de omvang van het psychologisch, fysiek en seksueel geweld tegen vrouwen op het Europese continent. Een vrouw op drie bevestigt het slachtoffer te zijn geweest van fysiek of seksueel geweld sinds de leeftijd van 15 jaar. Bovendien bieden de resultaten meerdere lessen over de omvang van het fenomeen in België en wordt de aandacht gevestigd op nieuwe opmerkelijke cijfers op Belgisch niveau.

Het FRA-rapport bevestigt de tendensen van het onderzoek naar het dark number:

- Het groot aantal gevallen van psychologisch partnergeweld: 43% van de vrouwen in Europa zijn er ooit het slachtoffer van. Ook in het Belgische dark-numberonderzoek was er een tendens van hoge cijfers inzake psychologisch partnergeweld: 11,9% van de vrouwen gaven aan slachtoffer te zijn van psychologisch geweld gedurende de laatste 12 maanden.
- Partnergeweld tijdens de afgelopen 12 maanden: volgens het FRA is 6% van de vrouwen in België het slachtoffer van fysiek en/of seksueel geweld (tegenover 4% in Europa), volgens het Belgisch Dark Number is 5% van de vrouwen het slachtoffer van ernstig geweld in de laatste 12 maanden
- Seksueel geweld tijdens de jeugd: 14% is slachtoffer in België voor de leeftijd van 15 jaar volgens het FRA (12% in Europa), 8,9% voor de leeftijd van 18 jaar volgens het Belgisch Dark Number.

Alarmerende vaststellingen op Europees en Belgisch niveau:

- Een vrouw op drie in Europa, zijnde 62 miljoen vrouwen (33%), en 36% in België, is het slachtoffer van lichamelijk en/of seksueel geweld, ongeacht wie de dader is.
- Partnergeweld vanaf de leeftijd van 15 jaar: één vrouw op vier is het slachtoffer van lichamelijk en/of seksueel geweld binnen het koppel (24% in België tegenover 22% in Europa).
- Stalking: gemiddeld geven in Europa 20% van de vrouwen tussen 18 en 29 jaar aan slachtoffer te zijn van stalking. Voor België ligt dit cijfer iets hoger: 27% net als in Denemarken, Finland, Nederland, enz. Dit cijfer komt op dezelfde hoogte van een recent onderzoek bij de studentenbevolking, waar 25 % van de vrouwelijke studenten aangaf slachtoffer te zijn van stalking.
- De gegevens van het FRA aangaande seksuele intimidatie zijn bijzonder onrustwekkend, zowel op Belgisch als op Europees niveau: 60% van de vrouwen verklaarden het slachtoffer te zijn geweest van seksuele intimidatie sinds de leeftijd van 15 jaar (55% in Europa) en 30% in de loop van de laatste 12 maanden (21% in Europa).

Conclusie

België situeert zich dus in het Europese gemiddelde wat betreft het lichamelijk en seksueel geweld vanaf de leeftijd van 15 jaar (36%), maar lijkt meer bovenaan de tabel te staan als het gaat om geweld in de loop van de laatste 12 maanden (11%).

Men merkt grote verschillen tussen de landen, bijvoorbeeld wat betreft lichamelijk en seksueel geweld vanaf de leeftijd van 15 jaar: 20% in Oostenrijk, 21% in Kroatië, 22% in Spanje, 36% in België, 45% in Nederland en 52% in Denemarken.

67 % van de slachtoffers in Europa heeft het ergste voorval van geweld door een partner niet gemeld bij de politie of een andere instantie. In het Belgisch Dark Number heeft 64 % van de slachtoffers er daarentegen tegen iemand over gesproken (privésfeer, arts, enz.).

De bereidheid van de slachtoffers om feiten van geweld (ook in de privésfeer) als dusdanig te herkennen en benoemen kan deze verschillen mee verklaren. De problematiek kan minder een taboe zijn in bepaalde landen die meer inspanningen hebben geleverd om deze vorm van geweld kenbaar, herkenbaar en bespreekbaar te maken, zegt Michel Pasteel. Uit het onderzoek van het FRA zien we ook dat het bespreekbaar maken bij derden hoger ligt in België, waar 33% van de slachtoffers (tegenover 16% in Europa) erover gesproken hebben met hun arts of in een verzorgingscentrum en dat 22% het aan de politie gemeld heeft (tegenover 14% in Europa).

Aanbevelingen van het FRA

De enquête waarop het rapport is gebaseerd maakt duidelijk dat verschillende groepen actie moeten ondernemen om geweld tegen vrouwen te bestrijden, in het bijzonder werkgevers, gezondheidswerkers en aanbieders van internetdiensten. Het FRA doet een aantal voorstellen om de situatie te verbeteren en de Europese en nationale beleidsmakers te steunen.

Het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen steunt al deze aanbevelingen, en meer in het bijzonder de volgende:

- De lidstaten van de EU dienen het Verdrag van de Raad van Europa inzake het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld (het Verdrag van Istanbul) te ratificeren.
- De nadruk leggen op de inspanningen in het kader van specifieke nationale actieplannen ter bestrijding van het geweld tegen vrouwen.

De aanbevelingen van het FRA en de voornaamste resultaten zijn beschikbaar in een mediamemo en een samenvatting van de cijfers [op de website](#) van het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen en de website van het FRA. Daarnaast bevat de website van het FRA ook een online gegevensverkenner die toelaat om alle resultaten van de enquête per lidstaat en per thema te raadplegen.

Methode

- Meer dan 42 000 vrouwen van 18 tot 74 jaar uit de hele EU werden geënquêteerd, zijnde 1500 vrouwen per lidstaat (uitgezonderd Luxemburg, waar 900 vrouwen bevroegd werden).
- Alle respondenten werden willekeurig geselecteerd en de enquêteresultaten zijn zowel op EU-niveau als op nationaal niveau representatief.
- Er werden vragen gesteld over ervaringen en incidenten vanaf de leeftijd van 15 jaar en in de 12 maanden vóór het vraaggesprek.
- Het Verdrag van de Raad van Europa inzake het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld (het Verdrag van Istanbul) streeft naar een betere bescherming van vrouwen als slachtoffers van gendergerelateerd geweld. Tot dusver hebben alleen Italië, Oostenrijk en Portugal het verdrag geratificeerd, maar 17 lidstaten van de EU hebben het ondertekend.

Perscontacten

Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen
Elodie Debrumetz (communicatieverantwoordelijke)
Tel.: 02/233 49 47
GSM: 0497/ 23 67 67
elodie.debrumetz@iefh.belgique.be

<http://igvm-iefh.belgium.be>

Het mediateam van het FRA
E-mail : media@fra.europa.eu
Tel.: +43 158030-642

Het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen werd opgericht in december 2002 en is de federale overheidsinstelling die instaat voor het waarborgen en bevorderen van de gelijkheid van vrouwen en mannen en de bestrijding van elke vorm van discriminatie en ongelijkheid op basis van het geslacht. Dit door het ontwikkelen en in praktijk brengen van een aangepast wettelijk kader en geschikte structuren, strategieën, instrumenten en acties. Het Instituut streeft naar het verankeren van de gelijkheid van vrouwen en mannen als een vanzelfsprekendheid in de samenleving en dit zowel in de mentaliteit als in

het handelen

Het Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten (FRA) verstrekt Europese en nationale beleidsmakers wetenschappelijk onderbouwde adviezen en draagt zo bij aan een beter geïnformeerd en doelgerichter debat en beleid over grondrechten.

Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen
Ernest Blerotstraat 1
1070 Brussel
België
+ 32 2 233 44 00
<http://igvm-iefh.belgium.be>

Liesbet Vanhollebeke
Communicatiedeskundige
+32 233 41 75
liesbet.vanhollebeke@igvm.belgie.be

Komlan Toulassi-Mensah
Perscontact
+32 2 233 52 82
komlan.toulassi-mensah@iefh.belgique.be